

Elżbieta Mikołajczyk

Wdowin-Kolonia, pow. Bełchatów. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 7, 45-46

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nasypu należy wiązać z zabudową megalityczną wyznaczającą najstarszą fazę nekropoli. Odkryto tu pozostałości trapezowatej konstrukcji niewielkich rozmiarów, znajdującej analogie pozakujawskie z okresu późnego neolitu. Obiekt ten należy rozpatrywać w kontekście odkrytego na terenie mikroregionu nadnoteckiego "kompleksu budowli megalitycznych" por. Tupadły - pow. inowrocławski stanowisko 3/1, który w całości reprezentuje schyłkową fazę rozwoju tejże idei na Kujawach.

W późniejszym okresie obok wspomnianej konstrukcji założony zostaje grób skrzynkowy nawiązujący formalnie do znanych budowli kultury amfor kulistych. Grób ten, jak się wydaje na podstawie nader ubożego wyposażenia, można wiązać z kulturą unietycką.

Najmłodszą fazą użytkowania cmentarzyska wyznaczają pochówki pochodzące prawdopodobnie z późnych faz wczesnego średniowiecza.

TUPADŁY, pow. Inowrocław
Stanowisko 3

Katedra Archeologii Uniwersytetu
im. A. Mickiewicza
w Poznaniu

Badania prowadzili dr Aleksandra Cofta-Broniewska i mgr Aleksander Końko. Finansowała Katedra Archeologii UAM. Pierwszy sezon badań. Grobowiec megalityczny kultury pucharów lejkowatych.

W ramach akcji weryfikacyjnej budowli kurhanowych prowadzonej w mikroregionie nadnoteckim odkryto grobowiec megalityczny kultury pucharów lejkowatych. Ograniczono się jedynie do badań sondażowych, mających na celu ustalenie zasięgu i rozmiaru grobowca.

Obiekt ten należy zaklasyfikować do megalitów średnich rozmiarów /65-75 m/ o prawdopodobnie trójkątnym kształcie nasypu. Brak podstaw dla uściślenia chronologii.

Orka oraz prace związane z budową drogi w znacznym stopniu zniszczyły nasyp zacierając kontur konstrukcji.

Dalsze badania niezbędne głównie ze względów konserwatorskich wymagają jednak znacznych środków finansowych.

WDOWIN-KOLONIA, pow. Bełchatów
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i
Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadziła mgr Elżbieta Mikołajczyk. Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Wydmowe stanowisko neolityczne kultury pucharów lejkowatych.

Badania miały charakter weryfikacyjny. W 1968 r. na wydmy znalezione zostały ułamki dwuosznej amfory, datowanej na II-III okres neolitu. W chwili rozpoczęcia badań wydma była zniszczona w 90%, co zadecydowało o małej ilości i jakości wydobytego materiału zabytkowego. Wykopy o łącznej powierzchni 250 m² usytuowano w stosunkowo mniej zniszczonych partiach wydmy. W większości natrafiono na warstwy przemieszane w wyniku współczesnej eksploatacji piasku do celów budowlanych. Obserwacje profilów pozwoliły uchwycić na małym odcinku resztki warstwy kulturowej, w której znaleziono drobny ułamek ceramiki kultury pucharów lejkowatych. W warstwach przemieszanych znaleziono ponadto dwa mikrołity nie nadające się niestety do bliższego określenia. W celu przebadania sąsiednich wydm założono 5 wykopów sondażowych o łącznej powierzchni 31 m². W dwóch z nich, położonych na E od głównej wydmy, natrafiono na warstwy przemieszane, zawierające małe ułamki ceramiki kultury pucharów lejkowatych i drobne przepalone kości. Z uwagi na stopień zniszczenia wydmy nie można ustalić charakteru stanowiska.

Dalszych badań nie przewiduje się.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko IV

Muzeum Żup Krakowskich
Wieliczka

Badania prowadził dr Antoni Jodłowski.
Finansowało Muzeum Krakowskich w
Wieliczce. Trzeci sezon badań, Osada neolityczna i wczesnośredniowieczne urządzenia warzelnicze.

Stanowisko położone jest na południowym stoku kotliny wielickiej, w pobliżu szybu Daniłowicza i Parku Kingi. Bagań było w latach 1962-63 przez H. Burchard. Odsłonięto przestrzeń o powierzchni 1 ara, na której stwierdzono fragmentarycznie zachowaną wczesnośredniowieczną warstwę osadniczą i 6 obiektów kulturowych, a mianowicie: 3 jamy, 1 palenisko, fragment rowka i ślad po słupie.

Jamy 1 - 2 były owalne o wymiarach 190 x 155 i 135 x 130 cm, zagłębione w całość do 208 i 45 cm. Wypełnisko ich stanowiła ciemna ziemia z dużą ilością silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych i ceramiki średniowiecznej z XIV w. Jama 3 posiadała średnicę 120 x 90 cm i nieregularne dno na głębokości 65 cm. Wypełniała ją czarna, tłusta ziemia z kawałkami polepy, węgla drzewnych i ceramiki neolitycznej kultury lendzielskiej.

Palenisko miało kształt owalny o wymiarach 205 x 140 cm i płaskie dno zagłębione w całość do 50 cm. Na jego obrzeżeniu znajdowała się warstwa ciemnej ziemi przemieszanej z gliną, natomiast środek wypełniał popiół z dużą ilością polepy, węgla drzewnych, kamieni i skorup wczesnośredniowiecznych z X - XI w.

Z tego czasu pochodzi również ślad po słupie oraz fragment rowka o szerokości 50 cm, głębokiego na 25-30 cm. W przekroju pionowym posiadał on kształt litery U, a ścianki boczne sugerują, że pierwotnie mógł być zabezpieczony drewnianą obudową. Służył on - podobnie jak analogiczne rowki odkryte w ub. latach przez H. Burchard - do doprowadzania solanki ze źródła słonego do warzelnicy. Potwierdzają to m.in. analizy chemiczne wykazujące dużą ilość w jego wypełnisku NaCl.